Ciència i cultura al territori. Crònica

Published by Michele Catanzaro [1] on 07/11/2017 - 20:09 | Last modification: 21/10/2020 - 14:15

Quan l'empresa Hewlett-Packard estava valorant instal·lar-se a Sant Cugat, una de les preguntes que va plantejar va ser el nombre de llicenciats que era capaç de produir la Universitat Autònoma de Barcelona. Aquesta anècdota resumeix la relació entre el món global de la ciència i la innovació i la realitat concreta i local del territori. La va explicar el Ramon Pascual, que llavors era rector de la UAB, durant la taula rodona "Ciència i cultura al territori", que es va dur a terme en el marc del congrés Interacció17. Aquesta trobada va explorar la relació entre ciència i cultura, amb una atenció especial en el seu impacte en el món local.

"La ciència afecta al territori, al teixit econòmic. Ens hauria d'impregnar d'esperit internacional i d'innovació, perquè uneix la proximitat amb una xarxa de connexions a tot el món", va afirmar la geògrafa i gestora Gemma Sendra, en obrir l'acte que va moderar. Sendra va alabar la potència i l'impacte multiplicador del sistema científic català, destacant especialment les marques que se solen associar amb l'excel·lència: el programa de captació de talent ICREA, l'alt nombre d'investigadors guardonats amb ajudes de l'European Research Council (ERC), i la densitat de centres reconeguts amb els distintius d'excel·lència Severo Ochoa i María de Maeztu.

No obstant, Sendra va destacar que les ciències socials s'han quedat en segon terme i que caldria una aposta d'igual importància per aquestes disciplines que tenen molt a dir sobre els grans reptes del territori: diversitat cultural, creixement econòmic, xarxes socials, etcètera.

La taula rodona va comptar amb dos punts de vista sobre la relació entre ciència i territori. Per un costat, el dels administradors locals, representats per l'alcalde de Viladecans Carles Ruiz. Per l'altre, el dels científics, representats pel Ramon Pascual, en nom del sincrotró ALBA

i pel Mateo Valero, en nom del supercomputador Mare Nostrum Ruiz va destacar que les ciutats han sigut des de sempre l'espai natural del coneixement, la innovació, el pensament progressista i racional, en contrast amb la dimensió més tradicional i conservadora del camp. No obstant, l'alcalde va admetre que és palpable també en els entorns urbans la dificultat de comprendre les complexos fenòmens que estan passant, d'interpretar racionalment els conflictes que divideixen la societat. "Per això, és important que la ciència sigui encara més propers, més integrada a les ciutats", va afirmar.

L'aposta de Viladecans és prendre's al peu de la lletra aquesta proximitat, fent la ciència quelcom de quotidià i tangible en l'entorn urbà. Com a exemple, Ruiz va explicar l'experiència de la reforma del Carrer del Sol, que es va aprofitar per integrar en les pilones, persianes i testos una sèrie d'informacions, colors i codis QR sobre el sol i els colors. "La idea és que els carrers i parcs de la ciutat siguin un espai de coneixement", va explicar Ruiz. El pla també passa per una sèries d'activitat (com la relació entre escoles de secundària i la UPC) i equipaments (com l'Ateneu de la Memòria i la futura biblioteca central, especialitzada en ciència).

A l'esforç de les ciutats per apropar-se a la ciència li ha de correspondre un esforç de la ciència per apropar-se a la ciutats, va suggerir amb el seu discurs Mateo Valero. "Es compatible fer investigació excel·lent i rellevant a la vegada", va dir l'investigador. Per exemple, al Barcelona Supercomputing Center (l'institut que alberga el Mare Nostrum) s'ha desenvolupat un model de qualitat de l'aire de Barcelona que ara s'està exportant a altres ciutats com Ciutat de Mèxic.

El centre també ha treballat amb Agbar per optimitzar la gestió de l'aigua, amb Iberdrola per millorar el disseny dels generadors, i amb l'Ajuntament de Barcelona per gestionar millor la flota de vehicles de l'ajuntament. També està treballant en el CityOS, una mena d'antologia de dades de Barcelona, i amb Cisco en programari de control que afecta a la vida de la ciutat. Els projectes afecten fins i tot l'aplicació de l'intel·ligència artificial a l'administració i l'anàlisis dels lloguers per reduir les desigualtats.

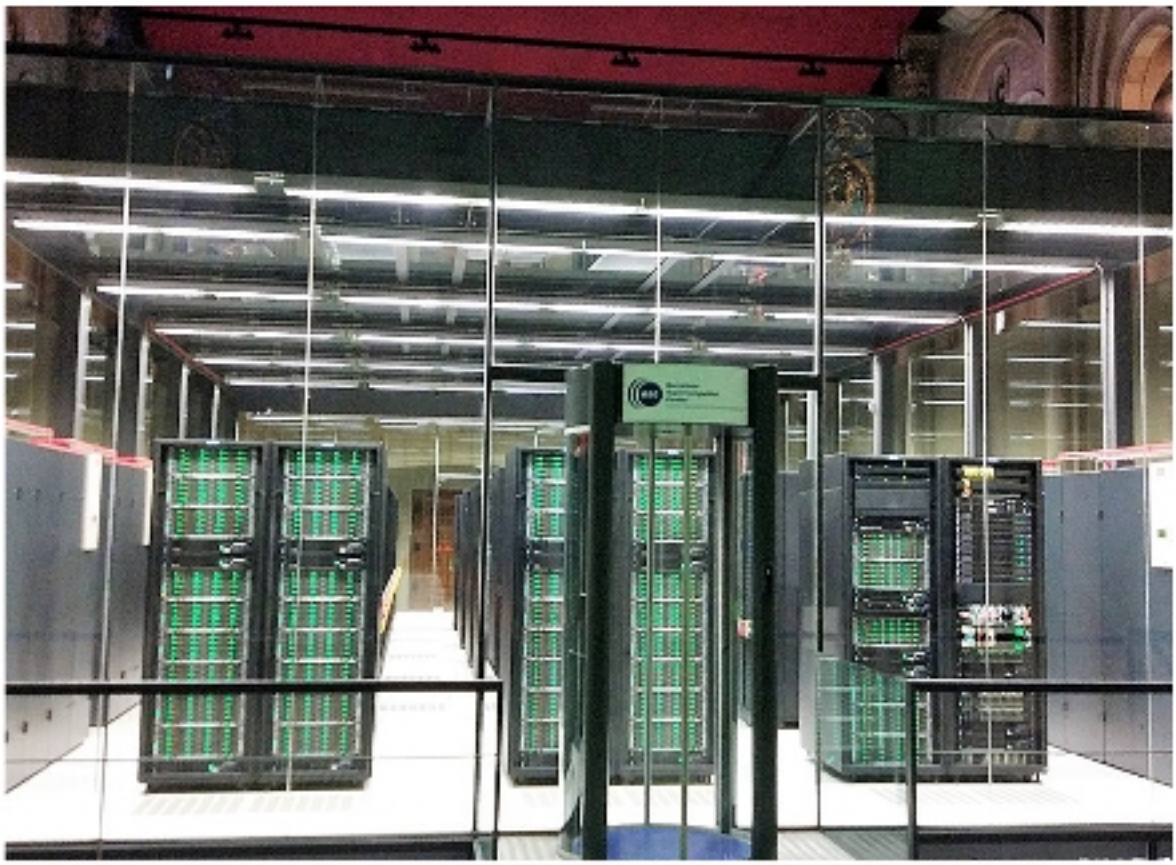

"On són les grans instal·lacions científiques, allí s'hi crea riquesa", va dir Valero. "Al voltant d'una gran instal·lació s'hi acumula coneixement i empreses que busquen coneixement", va coincidir Ramon Pascual, que considera el sincrotró ALBA un dels grans pols d'atracció científico-tècnica del mediterrani. Al voltant de l'ALBA hi ha 300 persones dissenyant roba per a Stradivarius, els centres de processament de dades de La Caixa, IBM i T-Systems, i una de les grans enginyeries espanyoles, Sener. "La ciència és global però té arrelament local", va afegir.

Pascual va desgranar els trets que fan que un pol sigui atractiu per a les empreses i els centres de coneixement. "Busquen massa crítica: oportunitats per trobar-se i fertilitzar-se mútuament. Busquen una bona educació: escoles internacionals, però també un nivell cultural de la població. Busquen ofertes de treball complementari a la que ofereix la gran instal·lació central. Busquen les altres cultures, més enllà de la cultura científica: la presència d'un Liceu, d'un Palau de la Música, d'un Auditori, poden fins i tot compensar que els salaris siguin una mica més baixos que en altres llocs del món", va explicar Pascual.

L'investigador va apuntar a l'esforç de Barcelona per captar l'Agència Europea del Medicament (que ha de sortir del Regne Unit per causa del Brexit) com a un exemple d'un gran repte que la ciutat no hauria de deixar passar. "No es tracta només dels 800 empleats que vindrien a viure aquí: totes les farmacèutiques del món hauran de passar per la ciutat per homologar-se", va explicar. Valero va destacar un altre exemple. "SEAT vol que Barcelona sigui la ciutat pionera en el cotxe connectat", va explicar. Pascual va destacar que tots aquests beneficis venen amb una inversió relativament petita. "En el fons, el sincrotró només va costar un Neymar!", va concloure.

*****

Categories: Interacció 2017
Categories: Interacció: jornades
Categories: Crònica
Tags: desenvolupament territorial

- [2]

Source URL: https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2017ciencia-cultura-territori-cronica

Links:
[1] https://interaccio.diba.cat/en/members/catanzaromi
[2] https://interaccio.diba.cat/node/7288